

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 7 marca 2024 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Krajowy system wsparcia przewidujący wydawanie zbywalnych zielonych certyfikatów na rzecz krajowych producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – Import energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w innym państwie członkowskim – Obowiązek zakupu zielonych certyfikatów – Sankcja – Zwolnienie – Dyrektywa 2001/77/WE – Dyrektywa 2009/28/WE – System wsparcia – Gwarancje pochodzenia – Swobodny przepływ towarów – Artykuły 18, 28, 30, 34 i 110 TFUE – Pomoc państwa – Artykuły 107 i 108 TFUE – Zasoby państwowe – Selektywna korzyść

W sprawie C-558/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Consiglio di Stato (radę stanu, Włochy) postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 19 sierpnia 2022 r., w postępowaniu:

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA),

przeciwko

Fallimento Esperia SpA,

Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Prechal (sprawozdawczyni), prezes izby, F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer i M.L. Arastey Sahún, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Fallimento Esperia SpA – U. Grella i F.M. Salerno, avvocati,
- w imieniu Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE – S. Fidanzia i A. Gigliola, avvocati,

* Język postępowania: włoski.

- w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierali D. Del Gaizo i F. Tortora, avvocati dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej – B. De Meester, G. Gattinara i F. Tomat, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18, 28, 30, 34, 107, 108 i 110 TFUE, a także dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. 2009, L 140, s. 6).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (urzędem regulacji energii, sieci i środowiska, Włochy) (zwanym dalej „ARERA”) a Fallimento Esperia SpA, spółką w upadłości, oraz Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE (zwanym dalej „GSE”), dotyczącego nałożenia kary pieniężnej na Fallimento Esperia z uwagi na naruszenie obowiązku zakupu certyfikatów potwierdzających pochodzenie z odnawialnych źródeł (zwanym dalej „zielonymi certyfikatami”) z tytułu energii elektrycznej przywożonej do Włoch w 2010 r.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2001/77

- 3 Dyrektywa 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz.U. 2001, L 283, s. 33) została uchylona ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2012 r. dyrektywą 2009/28. Ta ostatnia dyrektywa została z kolei uchylona z dniem 1 lipca 2021 r. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. 2018, L 328, s. 82).
- 4 Motywy 10, 11, 14 i 15 dyrektywy 2001/77 miały następujące brzmienie:
„(10) Niniejsza dyrektywa nie wymaga, aby państwa członkowskie uznawały zakup gwarancji pochodzenia energii elektrycznej od innego państwa członkowskiego lub podobny zakup energii elektrycznej za element wypełnienia krajowego zobowiązania kontyngentowego. Jednakże w celu ułatwienia handlu energią elektryczną wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii i udostępnienia konsumentowi przejrzystych kryteriów wyboru między energią elektryczną wytwarzaną z nieodnawialnych źródeł energii i energią elektryczną

wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii gwarancja pochodzenia takiej energii elektrycznej jest konieczna. Systemy dotyczące gwarancji pochodzenia same z siebie nie implikują prawa do czerpania korzyści z krajowych mechanizmów wsparcia, funkcjonujących w poszczególnych państwach członkowskich. Ważne jest, aby wszystkie formy energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii były zaopatrzone w gwarancje pochodzenia.

- (11) Istotne jest również wyraźne odróżnienie gwarancji pochodzenia od wymienialnych »zielonych certyfikatów«.

[...]

- (14) Na szczeblu krajowym państwa członkowskie posługują się różnymi mechanizmami wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii, łącznie z »zielonymi certyfikatami«, pomocą inwestycyjną, zwolnieniami podatkowymi lub obniżaniem podatku, zwrotami podatkowymi oraz systemami wsparcia cen bezpośrednich. Jednym z ważnych środków osiągnięcia celu niniejszej [dyrektywy] jest zagwarantowanie sprawnego funkcjonowania tych mechanizmów z zachowaniem zaufania ze strony inwestorów do chwili uruchomienia stosownych ram Wspólnoty.
- (15) Wobec niedostatecznego doświadczenia w zakresie funkcjonowania systemów krajowych i obecnie stosunkowo niskiego udziału wspieranej cenowo energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, jest za wcześnie jeszcze na decyzję w sprawie objęcia całej Wspólnoty ramowymi systemami wsparcia tego rodzaju energii”.

- 5 Artykuł 1 tej dyrektywy, zatytułowany „Cel”, przewidywał:

„Celem niniejszej dyrektywy jest wspieranie zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej na wewnętrzny rynek energii elektrycznej oraz stworzenia podstaw dla opracowania przyszłych ram Wspólnoty w omawianym przedmiocie”.

- 6 Artykuł 3 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Krajowe cele indykatywne”, stanowił w ust. 1 i 2:

„1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w kierunku zwiększenia zużycia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii stosownie do krajowych celów indykatywnych określonych w ust. 2. Działania te muszą pozostawać w proporcji do celów, które mają być osiągnięte.

2. Nie później niż do dnia 27 października 2002 r. i następnie co pięć lat w okresie późniejszym państwa członkowskie przyjmują i publikują sprawozdanie, w którym zawierają krajowe cele indykatywne w zakresie przyszłego zużycia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w stosunku procentowym do całkowitego zużycia energii elektrycznej w ciągu następnych 10 lat. W sprawozdaniu określa się również podjęte lub zamierzone na szczeblu krajowym środki prowadzące do osiągnięcia krajowych celów indykatywnych. Aby wytyczyć te cele do roku 2010, państwa członkowskie:

– uwzględniają wartości odniesienia wyszczególnione w [z]ałączniku,

– zapewniają zgodność celów z wszelkimi zobowiązaniami krajowymi podjętymi w kontekście zobowiązań wynikających ze zmiany klimatu przyjętych przez Wspólnotę na mocy protokołu z Kyoto do Konwencji ramowej Narodów Zjednoczonych o zmianach klimatycznych”.

7 Artykuł 4 tej dyrektywy, zatytułowany „Systemy wsparcia”, stanowił w ust. 1:

„Nie naruszając art. 87 i 88 [WE (obecnie art. 107 i 108 TFUE)], Komisja [Europejska] ocenia stosowane przez państwa członkowskie mechanizmy, zgodnie z którymi producent energii elektrycznej, na podstawie przepisów wydanych przez władze państwowe, otrzymuje bezpośrednie lub pośrednie wsparcie oraz, na bazie których przyczynia się do osiągnięcia celów ustanowionych w art. 6 i 174 [WE], co jednak może skutkować ograniczeniami w handlu”.

8 Artykuł 5 dyrektywy 2001/77, zatytułowany „Gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii”, przewidywał w ust. 1–5:

„1. Państwa członkowskie nie później niż [do] dnia 27 października 2003 r. zapewnią, że w rozumieniu niniejszej dyrektywy pochodzenie energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii można potwierdzić gwarancją ich pochodzenia, na podstawie obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriów, ustanowionych przez każde państwo członkowskie. Zapewniają one, że gwarancja pochodzenia jest wystawiana w odpowiedzi na odpowiadający tym kryteriom wniosek.

2. Państwa członkowskie mogą powołać jeden lub więcej właściwych organów, niezwiązanych z działalnością wytwórczą i dystrybucyjną, do nadzorowania wystawiania gwarancji pochodzenia.

3. Gwarancja pochodzenia:

- wyszczególnia źródło energii, z którego energia elektryczna została wyprodukowana, określając daty i miejsca produkcji, a w przypadku hydroelektrowni – ze wskazaniem jej mocy;
- służy zapewnieniu producentom energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii możliwości wykazania, że w rozumieniu niniejszej dyrektywy sprzedawana przez nich energia elektryczna jest wytwarzana z odnawialnych źródeł energii.

4. Gwarancje pochodzenia, wystawione zgodnie z ust. 2, powinny podlegać wzajemnemu uznawaniu przez państwa członkowskie, wyłącznie jako dowód w kwestiach określonych w ust. 3. Wszelka odmowa uznania gwarancji pochodzenia za taki dowód, w szczególności z przyczyn związanych z ochroną przed nadużyciem finansowym, musi się opierać na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriach. W przypadku odmowy uznania gwarancji pochodzenia Komisja może zmusić stronę odmawiającą do uznania gwarancji, szczególnie w obliczu zastosowania obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriów, na podstawie których takie uznanie następuje.

5. Państwa członkowskie lub właściwe organy uruchamiają odpowiednie mechanizmy, aby zapewnić zarówno ścisłość, jak i rzetelność gwarancji pochodzenia oraz, w sprawozdaniu określonym w art. 3 ust. 3 ogólnie określają środki podjęte w celu zapewnienia systemowi gwarancji należytej rzetelności”.

Dyrektywa 2009/28

9 Motywy 25, 52 i 56 dyrektywy 2009/28 miały następujące brzmienie:

„(25) Państwa członkowskie mają różny potencjał w zakresie energii odnawialnej i na szczeblu krajowym posługują się różnymi systemami wspierania energii ze źródeł odnawialnych. Większość państw członkowskich stosuje systemy wsparcia, w których korzyści wiążą się wyłącznie ze stosowaniem energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowanej na ich terytorium. Aby krajowe systemy wsparcia funkcjonowały właściwie, niezbędna jest możliwość kontrolowania przez państwa członkowskie skutków i kosztów krajowych systemów wsparcia w zależności od ich zróżnicowanego potencjału. Jednym z ważnych środków do osiągnięcia celu niniejszej dyrektywy jest zagwarantowanie właściwego funkcjonowania krajowych systemów wsparcia wynikających z dyrektywy 2001/77/WE po to, by zachować zaufanie inwestorów oraz pozwolić państwom członkowskim na opracowanie skutecznych środków krajowych pozwalających osiągnąć wyznaczone cele. Celem niniejszej dyrektywy jest ułatwienie transgranicznego wspierania energii ze źródeł odnawialnych bez wpływania na krajowe systemy wsparcia. Wprowadza ona opcjonalne mechanizmy współpracy między państwami członkowskimi, pozwalające im ustalić zakres, w jakim jedno państwo członkowskie będzie wspierało wytwarzanie energii w innym państwie członkowskim, oraz zakres, w jakim wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych powinno być zaliczan[e] na poczet krajowych celów ogólnych wyznaczonych dla któregośkolwiek z nich. W celu zagwarantowania skuteczności obu środków służących osiągnięciu celów, tj. krajowych systemów wsparcia oraz mechanizmów współpracy, niezbędne jest, by państwa członkowskie mogły określać, czy i w jakim zakresie ich krajowe systemy wsparcia mają zastosowanie do energii ze źródeł odnawialnych wyprodukowanej w innych państwach członkowskich i by miały możliwość wyrażenia zgody na to przez zastosowanie mechanizmów współpracy przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

[...]

(52) Gwarancje pochodzenia, wydane do celów niniejszej dyrektywy, służą wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że określona część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych. [...] Istotne jest, aby odróżniać zielone certyfikaty stosowane w systemach wsparcia od gwarancji pochodzenia.

[...]

(56) Gwarancje pochodzenia same w sobie nie dają prawa do korzystania z krajowych systemów wsparcia”.

10 Artykuł 1 tej dyrektywy, zatytułowany „Przedmiot i zakres”, miał następujące brzmienie:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych. Określa ona obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto i w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie. Ustanawia ona zasady dotyczące statystycznych przekazów między państwami członkowskimi, wspólnych projektów między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi, gwarancji pochodzenia, procedur administracyjnych, informacji i szkoleń oraz dostępu energii ze źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej. Określa ona kryteria zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów”.

11 Artykuł 2 wskazanej dyrektywy, zatytułowany „Definicje”, przewidywał:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się definicje zawarte w dyrektywie [2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 96/92/WE (Dz.U. 2003, L 176, s. 37)].

Stosuje się również następujące definicje:

[...]

j) »gwarancja pochodzenia« oznacza elektroniczny dokument, który służy wyłącznie jako dowód dla odbiorcy końcowego, że dana część lub ilość energii została wyprodukowana ze źródeł odnawialnych zgodnie z wymogami art. 3 ust. 6 dyrektywy 2003/54/WE;

k) »system wsparcia« oznacza każdy instrument, system lub mechanizm stosowany przez państwo członkowskie lub grupę państw członkowskich, który promuje wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych dzięki zmniejszeniu kosztów tej energii, zwiększeniu ceny, za którą można ją sprzedać, lub zwiększeniu – poprzez nałożenie obowiązku stosowania energii odnawialnej lub w inny sposób – jej nabywanej ilości. Obejmuje ono pomoc inwestycyjną, zwolnienia z podatków lub ulgi podatkowe, zwrot podatków, systemy wsparcia polegające na nałożeniu obowiązku wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, w tym również systemy posługujące się zielonymi certyfikatami, oraz systemy bezpośredniego wsparcia cen, w tym gwarantowane ceny zakupu oraz premie opcyjne, lecz nie jest ograniczone do wymienionych środków.

l) »obowiązek stosowania energii odnawialnej« oznacza krajowy system wsparcia zobowiązujący producentów energii do wytwarzania części energii ze źródeł odnawialnych, zobowiązujący dostawców energii do pokrywania części swoich dostaw przez energię ze źródeł odnawialnych lub zobowiązujący użytkowników energii do pokrywania części swojego zapotrzebowania przez energię ze źródeł odnawialnych. Pojęcie to obejmuje systemy, w których wymogi te można spełnić, stosując zielone certyfikaty;

[...]”.

12 Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Obowiązkowe krajowe cele ogólne i środki w zakresie stosowania energii ze źródeł odnawialnych”, stanowił w ust. 1–4:

„1. Każde państwo członkowskie dba o to, aby jego udział energii ze źródeł odnawialnych, obliczany zgodnie z art. 5–11, w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. odpowiadał co najmniej jego krajowemu celowi ogólnemu dla udziału energii ze źródeł odnawialnych w tym roku, określonego w trzeciej kolumnie tabeli w załączniku I część A. Te obowiązkowe krajowe cele ogólne są zgodne z celem zakładającym 20 % udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto we Wspólnocie w 2020 r. Celem łatwiejszego osiągnięcia celów określonych w tym artykule, każde państwo członkowskie promuje wydajność i oszczędność energetyczną i do nich zachęca.

2. Państwa członkowskie wprowadzają środki skutecznie zaprojektowane, aby zapewnić, że ich udział energii ze źródeł odnawialnych jest równy udziałowi określonego w indykatywnym kursie wyznaczonym w załączniku I część B lub przekracza go.

3. Aby osiągnąć cele wyznaczone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą stosować między innymi następujące środki:

a) systemy wsparcia;

b) środki współpracy między poszczególnymi państwami członkowskimi oraz z państwami trzecimi, aby osiągnąć krajowe cele ogólne zgodnie z art. 5–11.

Bez uszczerbku dla art. 87 i 88 [t]raktatu [obecnie art. 107 i 108 TFUE] państwa członkowskie mają prawo decydować zgodnie z art. 5–11 niniejszej dyrektywy, w jakim zakresie wspierają energię ze źródeł odnawialnych wytwarzaną w innym państwie członkowskim.

4. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego udział energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich rodzajach transportu w 2020 r. wynosił co najmniej 10 % końcowego zużycia energii w transporcie w tym państwie członkowskim”.

13 Artykuł 15 dyrektywy 2009/28, zatytułowany „Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej oraz energii stosowanej w celu ogrzewania lub chłodzenia wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii”, przewidywał w ust. 1 i 9:

„1. Do celów wykazania odbiorcom końcowym, jaki jest udział lub jaka jest ilość energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym danego dostawcy energii zgodnie z art. 3 ust. 6 dyrektywy 2003/54/WE, państwa członkowskie zapewniają możliwość zagwarantowania pochodzenia z odnawialnych źródeł energii elektrycznej w rozumieniu niniejszej dyrektywy zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

[...]

9. Państwa członkowskie uznają gwarancje pochodzenia wydane przez inne państwa członkowskie zgodnie z niniejszą dyrektywą wyłącznie w charakterze poświadczenia elementów, o których mowa w ust. 1 i ust. 6 lit. a)–f). [...]”.

14 Artykuł 26 tej dyrektywy, zatytułowany „Zmiany i uchylenie”, przewidywał:

„1. W dyrektywie 2001/77/WE skreśla się art. 2, art. 3 ust. 2, art. 4–8 z mocą od dnia 1 kwietnia 2010 r.

[...]

3. Dyrektywa 2001/77/WE i dyrektywa 2003/30/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych (Dz.U. 2003, L 123, s. 42)] tracą moc z dniem 1 stycznia 2012 r.”.

15 Zgodnie z art. 27 ust. 1 dyrektywy 2009/28:

„Bez uszczerbku dla art. 4 ust. 1, 2 i 3 państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, najpóźniej do dnia 5 grudnia 2010 r.”.

Prawo włoskie

Dekret ustawodawczy nr 79/1999

- 16 W ramach zachęty do korzystania z energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (zwanej dalej „zieloną energią”) Republika Włoska przyjęła decreto legislativo n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell’energia elettrica (dekret ustawodawczy nr 79 w sprawie wykonania dyrektywy 96/92/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej) z dnia 16 marca 1999 r. (GURI nr 75 z dnia 31 marca 1999 r., s. 8, zwany dalej „dekretem ustawodawczym nr 79/1999”).
- 17 Dekret ten ustanowił system wsparcia wytwarzania zielonej energii oparty w szczególności na nieodpłatnym przyznawaniu zielonych certyfikatów każdemu włoskiemu producentowi zielonej energii proporcjonalnie do wielkości produkowanej zielonej energii.
- 18 Artykuł 11 tego dekretu ustawodawczego stanowił:

„1. W celu wsparcia wykorzystania energii odnawialnej, oszczędności energii, zmniejszenia emisji dwutlenku węgla oraz wykorzystania krajowych zasobów energetycznych od 2001 r. importerzy i podmioty odpowiedzialne za instalacje, które każdego roku importują lub wytwarzają energię elektryczną z nieodnawialnych źródeł, mają obowiązek wprowadzenia do krajowej sieci elektroenergetycznej, w trakcie kolejnego roku, kontyngentu energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych pochodzącej z instalacji, które weszły do użytku lub zwiększyły produkcję, w granicach dodatkowych zdolności produkcyjnych, po wejściu w życie niniejszego dekretu.

2. Obowiązek przewidziany w ust. 1 dotyczy przywozu i wytwarzania energii elektrycznej, bez uwzględnienia kogeneracji, własnego zużycia elektrowni i wywozu, powyżej 100 GWh; kontyngent, o którym mowa w ust. 1, wynosi początkowo dwa procent tej energii przekraczającej 100 GWh.

3. Podmioty te mogą również wywiązać się z tego obowiązku poprzez zakup w całości lub w części równoważnego kontyngentu lub odpowiednich praw od innych producentów, pod warunkiem, że wprowadzą energię ze źródeł odnawialnych do krajowej sieci elektroenergetycznej lub od [Gestore della rete di trasmissione nazionale (operatora krajowej sieci przesyłowej, Włochy) – obecnie GSE]. [...] W celu wyrównania wahań rocznej produkcji lub niewystarczającej oferty [GSE] może dokonać zakup[ów] lub sprzedaży praw do produkcji ze źródeł odnawialnych niezależnie od faktycznej dostępności z obowiązkiem wyrównania co trzy lata ewentualnych emisji praw w braku dostępności”.

- 19 Ten zakup przez GSE praw do produkcji ze źródeł odnawialnych, zwanych również „zielonymi certyfikatami”, był dokonywany z wykorzystaniem produktu składnika taryfy A3, uiszczanego przez konsumentów energii elektrycznej z tytułu ich faktur.

Dekret ustawodawczy nr 387/2003

- 20 Z art. 4 decreto legislativo n. 387 – Attuazione della direttiva 2001/77/CE relativa alla promozione dell’energia elettrica prodotta da fonti energetiche rinnovabili nel mercato interno dell’elettrica (dekretu ustawodawczego nr 387 w przedmiocie wykonania dyrektywy 2001/77/WE w sprawie

wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych) z dnia 29 grudnia 2003 r. (dodatek zwyczajny do GURI nr 25 z dnia 31 stycznia 2004 r., zwanego dalej „dekretom ustawodawczym nr 387/2003”) wynika, że do operatora krajowej sieci przesyłowej, obecnie GSE, należała kontrola zachowania obowiązku przewidzianego w art. 11 dekretu ustawodawczego nr 79/1999 oraz zgłoszenie ewentualnych uchybień do Autorità per l'energia elettrica, il gas et sistema idrico (urzędu ds. energii elektrycznej, gazu i sieci wodociągowej, Włochy), obecnie ARERA, który w takim przypadku mógł nałożyć sankcje przewidziane legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità. Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità (ustawą nr 481 w sprawie zasad konkurencji i uregulowania usług użyteczności publicznej. Utworzenie organu regulacyjnego usług użyteczności publicznej) z dnia 14 listopada 1995 r. (GURI nr 270 z dnia 18 listopada 1995 r., dodatek zwyczajny nr 136).

21 Artykuł 11 ust. 6 dekretu ustawodawczego nr 387/2003 miał następujące brzmienie:

„Gwarancja pochodzenia wskazuje lokalizację instalacji, odnawialne źródło energii, z którego wytworzono energię elektryczną, zastosowaną technologię, nominalną moc instalacji, produkcję energii elektrycznej netto lub, w przypadku elektrowni hybrydowych, odpowiednią część produkcji, dla każdego roku kalendarzowego. [...]”.

22 Artykuł 20 ust. 3 tego dekretu ustawodawczego stanowił:

„Operatorzy, którzy importują energię elektryczną wyprodukowaną w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej i podlegają obowiązkowi określonymu w art. 11 dekretu legislacyjnego [nr 79/1999], mogą zwrócić się do operatora sieci o zwolnienie z tego obowiązku w odniesieniu do tej części importowanej energii elektrycznej, która jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych. Do wniosku należy dołączyć co najmniej uwierzytelnioną kopię gwarancji pochodzenia wydanej zgodnie z art. 5 dyrektywy 2001/77/WE w państwie, w którym znajduje się zakład produkcyjny. [...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

23 Esperia SpA była spółką przywożącą energię elektryczną do Włoch do celów sprzedaży hurtowej lub detalicznej.

24 Decyzją z dnia 28 czerwca 2016 r., ARERA nałożyła na nią karę pieniężną w wysokości 2 803 500 EUR z uwagi na naruszenie ciążącego na niej obowiązku zakupienia 17 753 zielonych certyfikatów z tytułu energii elektrycznej, którą przywiozła ona do Włoch w 2010 r.

25 Esperia zaskarżyła tę karę pieniężną do Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (regionalnego sądu administracyjnego dla Lombardii, Włochy)]. Po wniesieniu skargi spółka ta ogłosiła upadłość i przyjęła od tego momentu nazwę Fallimento Esperia. Syndyk Fallimento Esperia podtrzymał jednak rzeczoną skargę wniesioną do tego sądu.

26 Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2018 r. sąd ten uwzględnił częściowo skargę Fallimento Esperia, uznawszy, że kwota nałożonej na nią kary pieniężnej była niewspółmierna. ARERA i Fallimento Esperia wniosły odwołanie od tego wyroku do Consiglio di Stato (rady stanu, Włochy), będącej sądem odsyłającym.

- 27 Postępowanie przed tym ostatnim sądem zostało zawieszono po tym, jak w dniu 3 września 2019 r. sąd ten złożył do Trybunału wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie Axpo Trading, którą rozstrzygał również sąd odsyłający. Wniosek ten został zarejestrowany w Trybunale pod sygnaturą C-705/19.
- 28 Po przedstawieniu w dniu 3 grudnia 2020 r. opinii rzecznika generalnego M. Camposa Sáncheza-Bordony w sprawie Axpo Trading (C-705/19, EU:C:2020:989), Axpo Trading wycofał skargę złożoną przed sądem odsyłającym, a sprawa ta została wykreślona postanowieniem z dnia 9 września 2021 r., Axpo Trading (C-705/19, EU:C:2021:755).
- 29 Postępowanie w sprawie głównej przed sądem odsyłającym zostało po tym wznowione.
- 30 Przed sądem tym, Fallimento Esperia wyraziła wątpliwości co do zgodności z prawem Unii ustawodawstwa włoskiego nakładającego na przedsiębiorstwa przywożące energię elektryczną, bez przedłożenia gwarancji pochodzenia, ustanowionego pod rygorem sankcji, obowiązku zakupu przez te przedsiębiorstwa zielonej energii, który to obowiązek nie ciąży na krajowych producentach takiej energii. Zdaniem tej spółki ustawodawstwo to może być uznane za przyznające pomoc państwa na rzecz producentów zielonej energii prowadzących ich działalność we Włoszech, za opłatę o skutku równoważnym z cłami i za środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie. GSE ze swej strony uważa, że włoskie ustawodawstwo będące przedmiotem postępowania głównego jest zgodne z dyrektywą 2001/77.
- 31 Sąd odsyłający odwołuje się do opinii rzecznika generalnego M. Camposa Sáncheza-Bordony w sprawie Axpo Trading (C-705/19, EU:C:2020:989) i do swego własnego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w rzeczony sprawie.
- 32 We wniosku tym sąd ten wyjaśniał w szczególności, że włoski system wsparcia zielonej energii wydawał mu się zgodny z zasadami traktatu FUE w dziedzinie pomocy państwa. System ten nie wykorzystuje bowiem jakiegokolwiek z zasobów państwowych. Nie dochodzi bowiem do bezpośredniego lub pośredniego przeniesienia zasobów publicznych na rzecz producentów zielonej energii prowadzących działalność we Włoszech. W każdym razie rzeczony system jest zgodny, po pierwsze, z dyrektywą 2009/28, która wyznacza krajowe cele w dziedzinie zielonej energii i sprzyja środkom państw członkowskich, wspierającym wyłącznie producentów czystej energii mających siedzibę na ich terytorium, a po drugie, z celem ochrony środowiska naturalnego. Ponadto odnośny środek wsparcia nie może być uznany za selektywny, gdyż system odniesienia wprowadzony dyrektywą 2009/28 jest sam w sobie i z założenia selektywny, ponieważ ma na celu przyznanie pierwszeństwa produkcji zielonej energii w każdym państwie członkowskim.
- 33 Co więcej zdaniem sądu odsyłającego, uwzględniając ten cel dyrektywy 2009/28, system ten nie wprowadza ani opłaty o skutku równoważnym z cłami, ani środka o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w przywozie, nakładając na importerów energii produkowanej za granicą obowiązek zakupu zielonych certyfikatów. Rzeczony system zastrzeżałby wsparcie dla podmiotów prowadzących działalność we Włoszech w celu podporządkowania się obowiązkowym celom krajowym w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu końcowym określonym w dyrektywie 2009/28, bez nakładania na importerów czystej energii wytwarzanej w innym państwie członkowskim obowiązków lub wprowadzania względem nich przeszkód.

34 Wreszcie sąd odsyłający uważa, że system ten jest zgodny z art. 18 i 110 TFUE, ponieważ zastrzega takie samo traktowanie względem wszystkich podmiotów sektora energii elektrycznej, wprowadzającym do krajowej sieci energię, która nie jest produkowana z włoskich źródeł odnawialnych.

35 Niemniej jednak Consiglio di Stato (rada stanu, Włochy) postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„– Czy art. 18 TFUE w części, w której zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową w zakresie zastosowania traktatów;

– czy art. 28 i 30 TFUE w części, w której przewidują zniesienie ceł przywozowych oraz środków o równoważnym skutku;

– czy art. 110 TFUE w części, w której zakazuje nakładania na produkty importowane podatków wewnętrznych wyższych od tych, które zostają nałożone bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe;

– czy art. 34 TFUE w części, w której zakazuje stosowania środków mających skutek równoważny z ograniczeniami ilościowymi w przywozie;

– czy art. 107 i 108 TFUE w części, w której zakazują wdrażania niezgłoszonego Komisji i niezgodnego z rynkiem wewnętrznym środka o charakterze pomocy państwa;

– czy dyrektywa [2009/28] w części, w której ma na celu promowanie wewnątrzspółnotowego handlu zieloną energią elektryczną, sprzyjając również promowaniu zdolności produkcyjnych poszczególnych państw członkowskich,

sprzeciwiają się przepisowi prawa krajowego, takiemu jak opisany [we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym], nakładającemu na importerów zielonej energii elektrycznej obciążenie finansowe, które nie ma zastosowania względem krajowych producentów tego samego produktu?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

Uwagi wstępne

36 Po pierwsze, należy zauważyć, że prawo włoskie znajdujące zastosowanie w stanie faktycznym sprawy rozstrzyganej w postępowaniu głównym przewidywało środek na podstawie art. 11 dekretu ustawodawczego nr 79/1999 zobowiązujący importerów energii elektrycznej z innego państwa członkowskiego, którzy nie wykazali, że energia ta była zielona poprzez przedłożenie gwarancji pochodzenia do zakupu zielonej energii lub zielonych certyfikatów od producentów krajowych w zależności od ilości przywożonej przez nich energii elektrycznej, pod rygorem nałożenia na nich sankcji.

37 Po drugie, środek ten, którego dotyczy niniejsze pytanie prejudycjalne wpisuje się w ramy krajowego systemu wsparcia produkcji zielonej energii, który zobowiązuje importerów i podmioty odpowiedzialne za instalacje, przywożące lub produkujące energię elektryczną z nieodnawialnych źródeł do wprowadzenia do krajowej sieci elektroenergetycznej kontyngentu

zielonej energii w rozliczeniu rocznym. W celu wypełnienia tego obowiązku system ten przewiduje, że ci importerzy i te podmioty mogą albo sami produkować zieloną energię, albo zakupić od producentów krajowych zieloną energię lub zielone certyfikaty. Ponadto, również w ramach tego systemu organy krajowe wystawiają nieodpłatnie te certyfikaty krajowym producentom zielonej energii w zależności od produkowanej przez nich ilości zielonej energii w celu ich odsprzedaży producentom i importerom, na których ciąży ten obowiązek.

- 38 Po trzecie, należy również podkreślić, że przywóz energii elektrycznej będący przedmiotem sporu w postępowaniu głównym miał miejsce w 2010 r., co oznacza, że jest on regulowany zarówno dyrektywą 2001/77, jak i dyrektywą 2009/28. Jak wynika bowiem z art. 26 dyrektywy 2009/28, art. 2, art. 3 ust. 2 oraz art. 4–8 dyrektywy 2001/77 zostały uchylone ze skutkiem od dnia 1 kwietnia 2010 r., podczas gdy inne przepisy tej dyrektywy zostały uchylone wraz z jej uchyceniem ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2012 r. Ponadto zgodnie z jej art. 27 ust. 1, dyrektywa 2009/28 powinna zostać transponowana najpóźniej do dnia 5 grudnia 2010 r.
- 39 Po czwarte, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że art. 18 TFUE, który ustanawia ogólną zasadę zakazu wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, może być stosowany samodzielnie wyłącznie w sytuacjach podlegających prawu Unii, w odniesieniu do których traktat FUE nie zawiera szczególnych postanowień dotyczących niedyskryminacji (wyrok z dnia 10 października 2019 r., Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo). Tymczasem w dziedzinie swobodnego przepływu towarów zasada niedyskryminacji została wprowadzona w art. 28, 30, 34 i 110 TFUE. Ponadto Trybunał orzekł już, że energia elektryczna stanowi towar w rozumieniu postanowień traktatu FUE (wyrok z dnia 17 lipca 2008 r., Essent Netwerk Noord i in., C-206/06, EU:C:2008:413, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo). W rezultacie art. 18 TFUE nie może znaleźć zastosowania w odniesieniu do środka takiego jak będący przedmiotem postępowania głównego.
- 40 W świetle powyższego pytanie sądu odsyłającego należy rozumieć jako dotyczące w istocie kwestii, czy dyrektywy 2001/77 i 2009/28, a także art. 28, 30, 34, 107, 108 i 110 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu środka krajowego, który po pierwsze, zobowiązuje importerów energii elektrycznej z innego państwa członkowskiego, którzy nie wykazali, że ta energia elektryczna jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych poprzez przedłożenie gwarancji pochodzenia, do zakupu od producentów krajowych albo zielonych certyfikatów, albo zielonej energii w części odpowiadającej ilości przywożonej przez nich energii elektrycznej, a po drugie, przewiduje nałożenie sankcji w razie niewypełnienia tego obowiązku, podczas gdy krajowi producenci zielonej energii nie podlegają takiemu obowiązkowi zakupu.

W przedmiocie dyrektyw 2001/77 i 2009/28

W przedmiocie dyrektywy 2001/77

- 41 Co się tyczy kwestii, czy dyrektywę 2001/77 powinno się interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego, jak będący przedmiotem postępowania głównego, należy przypomnieć, że dyrektywa ta, jak wynika z jej art. 1, ma na celu wspieranie zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej na wewnętrzny rynek energii elektrycznej oraz stworzenia podstaw dla opracowania przyszłych ram Wspólnoty w omawianym przedmiocie.

- 42 Ponadto z art. 4 tej dyrektywy w związku z jej motywem 14 wynika, że jednym z ważnych środków osiągnięcia celu założonego w rzeczonyj dyrektywie, do chwili uruchomienia stosownych ram Wspólnoty, jest zagwarantowanie sprawnego funkcjonowania różnych mechanizmów wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii stosowanych przez państwa członkowskie na poziomie krajowym, do których należy mechanizm zielonych certyfikatów.
- 43 Jeżeli chodzi o te mechanizmy wsparcia, Trybunał orzekł już w świetle art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/77, że dyrektywa ta przyznaje państwom członkowskim szeroki zakres uznania w celu ustanowienia i wdrożenia takich mechanizmów względem producentów zielonej energii (wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium* C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Jednakże te mechanizmy, jak wynika z art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2001/77, powinny być odpowiednie i przyczyniać się do realizacji przez państwa członkowskie krajowych celów indykatorywnych przyszłego zużycia zielonej energii. Powinny one zasadniczo prowadzić do zwiększenia krajowej produkcji zielonej energii (zob. podobnie wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto, zgodnie z tym art. 3 ust. 1, rzeczony mechanizmy powinny być proporcjonalne względem założonego celu.
- 45 Co więcej, Trybunał orzekł w świetle motywów 10 i 11, a także art. 5 ust. 3 i 4 tej dyrektywy, że prawodawca Unii nie zamierzał zobowiązać państw członkowskich, które postanowiły stosować system wsparcia posługujący się zielonymi certyfikatami, do objęcia korzyściami płynącymi z tego systemu zielonej energii wytworzonej na terytorium innego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 11 września 2014 r., *Essent Belgium* od C-204/12 do C-208/12, EU:C:2014:2192, pkt 66).
- 46 Z powyższego wynika, że dyrektywa 2001/77 nie dokonała wyczerpującej harmonizacji uregulowanej w niej dziedziny, co oznacza, że krajowe systemy wsparcia produkcji zielonej energii, o których mowa w art. 4 tej dyrektywy, powinny spełniać wymogi wynikające z art. 34 i 36 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium* C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 W niniejszym przypadku i z zastrzeżeniem oceny sądu odsyłającego środek będący przedmiotem postępowania głównego, przewidując – po stronie importerów energii elektrycznej, którzy nie wykazali poprzez przedstawienie gwarancji pochodzenia, że stanowiła ona zieloną energię – obowiązek zakupu zielonej energii lub zielonych certyfikatów, wydaje się przyczyniać do realizacji celu dyrektywy 2001/77. Taki obowiązek może bowiem sprzyjać zwiększeniu krajowej produkcji zielonej energii albo poprzez zwiększenie popytu na tę energię, albo poprzez umożliwienie krajowym producentom rzeczonyj energii uzyskania dodatkowego dochodu pochodzącego ze sprzedaży zielonych certyfikatów.
- 48 Środek będący przedmiotem postępowania głównego wydaje się zatem odpowiedni do wspierania wzrostu konsumpcji zielonej energii, gdyż przewiduje on obowiązek wprowadzenia kontyngentu tej energii elektrycznej do krajowej sieci. Co się tyczy proporcjonalnego charakteru tego środka, sąd odsyłający powinien uwzględnić oceny zawarte w pkt 110–122 niniejszego wyroku dotyczące zachowania zasady proporcjonalności w kontekście wykładni art. 34 i 36 TFUE.

49 W świetle powyższego i z zastrzeżeniem tej ostatniej oceny dyrektywę 2001/77 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego jak środek będący przedmiotem postępowania głównego.

W przedmiocie dyrektywy 2009/28

- 50 Co się tyczy kwestii, czy dyrektywę 2009/28 należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego jak środek będący przedmiotem postępowania głównego, należy zauważyć, że dyrektywa ta ma na celu, jak wynika z jej art. 1, ustanowienie wspólnych ram dla promowania produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez określenie w szczególności obowiązkowych celów krajowych w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.
- 51 Zgodnie zatem z art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2009/28, państwa członkowskie, po pierwsze, mają obowiązek dbania o to, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. odpowiadał co najmniej krajowemu celowi ogólnemu określone w części A załącznika I do tej dyrektywy, a po drugie, są zobowiązane wprowadzić środki dla zapewnienia, by ich udział energii ze źródeł odnawialnych był co najmniej równy udziałowi określone w „orientacyjnym kursie” wyznaczonym w części B załącznika I do tejże dyrektywy.
- 52 Trybunał stwierdził ponadto, że z motywu 25 dyrektywy 2009/28, a także z jej art. 1, art. 2 akapit drugi lit. k) i art. 3 ust. 3 wynika, że prawodawca Unii nie zamierzał dokonywać w tejże dyrektywie wyczerpującej harmonizacji krajowych systemów wsparcia produkcji zielonej energii (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 59–63).
- 53 Przeciwnie, Trybunał orzekł, że z samego brzmienia art. 3 ust. 3 dyrektywy 2009/28, zgodnie z którym państwa członkowskie „mogą” stosować między innymi systemy wsparcia, wynika, iż państwa członkowskie dysponują szerokim zakresem uznania, co się tyczy środków, które mogą przyjąć w ramach realizacji celów określonych w art. 3 ust. 1 i 2 tej dyrektywy (zob. podobnie wyrok z dnia 3 marca 2021 r., Promociones Oliva Park, C-220/19, EU:C:2021:163, pkt 68 i przytoczone tam orzecznictwo). W szczególności w ramach tego zakresu uznania państwa członkowskie mogą wybrać systemy wsparcia oparte na obowiązku zakupu zielonej energii lub zielonych certyfikatów. Artykuł 2 akapit drugi lit. k) i l) rzeczony dyrektywy definiuje bowiem pojęcie „systemu wsparcia”, odwołując się w szczególności do krajowych systemów wsparcia polegających na nałożeniu obowiązku wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, w tym również systemów posługujących się zielonymi certyfikatami.
- 54 Dyrektywa 2009/28 nie stoi również na przeszkodzie systemowi wsparcia promującemu wyłącznie krajową produkcję zielonej energii. W świetle bowiem motywów 25, 52 i 56, a także art. 2, 3 i 15 tej dyrektywy Trybunał orzekł już, że prawodawca Unii nie zamierzał zobowiązać państw członkowskich, które postanowiły stosować system wsparcia posługujący się zielonymi certyfikatami, do objęcia korzyściami płynącymi z tego systemu zielonej energii wytworzonej na terytorium innego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 49–53).
- 55 W niniejszej sprawie z powodów przedstawionych w pkt 47 niniejszego wyroku środek będący przedmiotem postępowania głównego wydaje się przyczyniać do realizacji celu założonego w dyrektywie 2009/28 i a priori wydaje się odpowiedni do promowania zwiększenia zużycia zielonej energii.

- 56 Jeżeli jednak państwa członkowskie przyjmują środki, poprzez które wykonują one prawo Unii, są one zobowiązane do zachowania ogólnych zasad tego prawa, do których należy zasada proporcjonalności (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lipca 2019 r., Agrenergy i Fusignano Due, C-180/18, C-286/18 i C-287/18, EU:C:2019:605, pkt 28). Sąd odsyłający powinien zatem dokonać oceny zgodności środka będącego przedmiotem postępowania głównego w świetle tej zasady z uwzględnieniem ocen zawartych w pkt 110–122 niniejszego wyroku dotyczących zachowania zasady proporcjonalności w kontekście wykładni art. 34 i 36 TFUE.
- 57 W rezultacie, z zastrzeżeniem tej oceny sądu odsyłającego, dyrektywę 2009/28 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego jak środek będący przedmiotem postępowania głównego.
- 58 Ponadto, ponieważ jak wynika z pkt 46 i 52 niniejszego wyroku, ani dyrektywa 2001/77, ani dyrektywa 2009/28 nie dokonały wyczerpującej harmonizacji uregulowanej w tych dyrektywach dziedziny, należy zbadać zakres prawa pierwotnego powołanego przez sąd odsyłający (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie przepisów dotyczących pomocy państwa

- 59 Co się tyczy postanowień prawa pierwotnego powołanych przez sąd odsyłający, należy w pierwszej kolejności dokonać oceny, czy środek będący przedmiotem postępowania głównego może być objęty zakresem art. 107 i 108 TFUE.
- 60 Zgodnie bowiem z systemem kontroli pomocy państwa ustanowionym w tych postanowieniach zarówno sądy krajowe, jak i Komisja są właściwe do stwierdzenia istnienia systemu lub środka pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Ponieważ Trybunał jest właściwy do dostarczenia tym sądom wszelkich wskazówek interpretacyjnych opartych na prawie Unii, które umożliwią im dokonanie oceny zgodności systemu lub środka krajowego z tym prawem w celu wydania orzeczenia w zawisłej przed nimi sprawie, może on dostarczyć rzeczonym sądom elementów wykładni pozwalających im na określenie, czy system lub środek krajowy może zostać uznany za „pomoc państwa” w rozumieniu prawa Unii. Natomiast ocena zgodności tego systemu pomocy lub tego środka pomocy ze wspólnym rynkiem należy do wyłącznych kompetencji Komisji, działającej pod kontrolą sądu Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 27 stycznia 2022 r., Fondul Proprietatea, C-179/20, EU:C:2022:58, pkt 83, 84 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 61 Wynika stąd, że jeżeli sąd krajowy stwierdza występowanie/istnienie systemu pomocy, nie jest on właściwy w zakresie oceny zgodności zasad tego systemu z mającymi bezpośredni skutek postanowieniami traktatu FUE innymi niż te, które dotyczą pomocy państwa, jeżeli zasady te są nierozzerwalnie związane z samym celem pomocy (zob. podobnie wyrok z dnia 2 maja 2019 r., A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, pkt 46–49 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 62 Co się tyczy możliwości uznania przez sąd odsyłający środka będącego przedmiotem postępowania głównego za „pomoc państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że wymaga to spełnienia ogółu następujących przesłanek: Po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub interwencja przy użyciu zasobów państwowych. Po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Po trzecie, musi ona przyznawać beneficjentowi selektywną

korzyść. Po czwarte, musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem (wyrok z dnia 27 stycznia 2022 r., Fondul Proprietatea, C-179/20, EU:C:2022:58, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 63 Przed przedstawieniem sądowi odsyłającemu wskazówek interpretacyjnych w odniesieniu do tych czterech przesłanek należy zauważyć, że system będący przedmiotem postępowania głównego, taki jak opisany w pkt 37 niniejszego wyroku, a priori, może przysporzyć dwie korzyści gospodarcze włoskim producentom zielonej energii, to znaczy, po pierwsze, korzyść w postaci możliwości sprzedaży ich energii elektrycznej bez konieczności zakupu zielonej energii lub zielonych certyfikatów, a po drugie, korzyść w postaci możliwości sprzedaży zielonych certyfikatów, które otrzymali nieodpłatnie w części odpowiadającej zielonej energii wytwarzanej z nieodnawialnych źródeł.

W przedmiocie wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi i na konkurencję

- 64 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału do celów zakwalifikowania środka krajowego jako „pomocy państwa” nie jest konieczne stwierdzenie faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie zbadanie, czy pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję (wyrok z dnia 27 stycznia 2022 r., Fondul Proprietatea, C-179/20, EU:C:2022:58, pkt 100 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 65 W niniejszej sprawie importerzy i producenci energii elektrycznej prowadzą swoją działalność na rynku energii elektrycznej, który w wyniku jego liberalizacji jest otwarty na konkurencję. Przyznanie korzyści, o których mowa w pkt 63 niniejszego wyroku, krajowym producentom zielonej energii może zatem wpływać na konkurencję między tymi producentami krajowymi a importerami energii elektrycznej, którzy nie zostali zwolnieni z obowiązku zakupu zielonej energii lub zielonych certyfikatów. Ponadto, skoro ten obowiązek zakupu ciąży na importerach energii elektrycznej, którzy nie uzyskali zwolnienia, może on tym bardziej wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- 66 W rezultacie środek taki jak będący przedmiotem postępowania głównego może mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję.

W przedmiocie występowania interwencji państwa lub interwencji przy użyciu zasobów państwowych

- 67 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, aby można było zakwalifikować dane korzyści jako „pomoc” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, konieczne jest z jednej strony, aby zostały one przyznane bezpośrednio lub pośrednio z zasobów państwowych, a z drugiej strony, aby można je było przypisać państwu (zob. podobnie wyrok z dnia 12 stycznia 2023 r., DOBELES HES C-702/20 i C-17/21, EU:C:2023:1, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 68 Aby ocenić, w pierwszej kolejności, czy środek można przypisać państwu, konieczne jest ustalenie, czy organy władzy publicznej zaangażowane były w jakikolwiek sposób w przyjmowanie tego środka (wyrok z dnia 21 października 2020 r., Eco TLC, C-556/19, EU:C:2020:844, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 69 W niniejszym przypadku zarówno środek będący przedmiotem postępowania głównego, jak i system wsparcia, którego stanowi on część, zostały wprowadzone w aktach o charakterze ustawodawczym, to znaczy, w dekreście ustawodawczym nr 79/1999 i w dekreście ustawodawczym nr 387/2003. W związku z tym należy uznać, że ten środek i ten system można przypisać państwu w rozumieniu orzecznictwa przywołanego w poprzednim punkcie.
- 70 W drugiej kolejności, w celu ustalenia, czy pomoc została przyznana bezpośrednio lub pośrednio przy użyciu zasobów państwowych, należy przypomnieć, że wprowadzone w art. 107 ust. 1 TFUE rozróżnienie pomiędzy pomocą „przyznawaną przez państwa” a pomocą przyznawaną „przy użyciu zasobów państwowych” nie oznacza, że wszystkie korzyści przyznane przez państwo członkowskie stanowią pomoc, niezależnie od tego, czy są one finansowane ze środków państwowych, czy też nie. Rozróżnienie to ma jedynie na celu uniknięcie sytuacji, w której sam fakt utworzenia niezależnych instytucji odpowiedzialnych za przyznawanie pomocy pozwala obejść zasady traktatu FUE dotyczące pomocy państwa (zob. podobnie wyrok z dnia 28 marca 2019 r., Niemcy/Komisja, C-405/16 P, EU:C:2019:268, pkt 53, 54 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 71 W związku z tym zasoby, których dotyczy zakaz ustanowiony w art. 107 ust. 1 TFUE, obejmują wszelkie środki pieniężne, które organy publiczne mogą faktycznie przeznaczyć na wsparcie przedsiębiorstw, niezależnie od tego, czy środki te wchodzą na stałe w skład majątku państwowego (zob. podobnie wyrok z dnia 28 marca 2019 r., Niemcy/Komisja, C-405/16 P, EU:C:2019:268, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 72 Obejmują one, po pierwsze, te zasoby, które są bezpośrednio kontrolowane przez państwo, to znaczy wszystkie środki należące do majątku państwowego, a po drugie, te, które są pośrednio kontrolowane przez państwo, w szczególności ponieważ należą one do majątku instytucji publicznych lub prywatnych utworzonych albo wyznaczonych przez to państwo w celu zarządzania pomocą (zob. podobnie wyrok z dnia 15 maja 2019 r., Achema i in., C-706/17, EU:C:2019:407, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo). Zasoby przedsiębiorstw publicznych mogą zatem zostać uznane za zasoby państwowe, gdy państwo to poprzez wywieranie dominującego wpływu jest w stanie sterować wykorzystaniem tych zasobów w celu sfinansowania korzyści na rzecz innych przedsiębiorstw (wyrok z dnia 13 września 2017 r., ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo). Podobnie gdy odrębne od władz publicznych podmioty zarządzają zgodnie z przepisami państwa funduszami zasilanymi z obowiązkowych opłat nakładanych przez te przepisy i rozdzielają te fundusze, fundusze te mogą być uznane za zasoby państwowe, jeżeli podmioty te są uprawnione przez państwo do zarządzania tymi zasobami, a nie są jedynie zobowiązane do zakupu przy użyciu własnych zasobów finansowych (zob. podobnie wyroki: z dnia 28 marca 2019 r., Niemcy/Komisja, C-405/16 P, EU:C:2019:268, pkt 58, 59; a także z dnia 15 maja 2019 r., Achema i in., C-706/17, EU:C:2019:407, pkt 54, 55 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 73 Należy jednak przypomnieć, że wymóg, aby pomoc została przyznana bezpośrednio lub pośrednio przy użyciu zasobów państwowych oznacza, że przyznanie pomocy musi wiązać się z przekierowaniem tych zasobów. Musi zatem istnieć wystarczająco bezpośredni związek między korzyścią, jaką przysparza ta pomoc, a uszczupleniem tych zasobów, bądź dostatecznie konkretne gospodarcze ryzyko powstania obciążeń względem tych zasobów (zob. podobnie wyrok z dnia 28 marca 2019 r., Niemcy/Komisja, C-405/16 P, EU:C:2019:268, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo). Trybunał orzekł zatem, że brak jest takiego związku, w przypadku gdy przyznanie zasobów państwowych w ramach środka zobowiązującego prywatne przedsiębiorstwa zajmujące się zaopatrzeniem w energię elektryczną do zakupu energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii po ustalonych cenach minimalnych polegało wyłącznie na

zmniejszeniu wpływów państwowych z uwagi na negatywne skutki tego obowiązku w odniesieniu do wyników ekonomicznych przedsiębiorstw podlegających temu obowiązkowi (zob. podobnie wyrok z dnia 13 marca 2001 r., *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, pkt 62).

- 74 W świetle przypomnianego powyżej orzecznictwa sąd odsyłający powinien dokonać oceny w szczególności, po pierwsze, czy nieodpłatne udostępnienie zielonych certyfikatów krajowym producentom zielonej energii może angażować zasoby państwowe. W tym względzie należy dodać, że *prima facie* takie udostępnienie nie wydaje się pozostawać w związku z transferem zasobów kontrolowanych przez państwo na rzecz włoskich producentów zielonej energii. Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie wynika bowiem, że takie udostępnienie wiąże się z jakimkolwiek wykorzystaniem gospodarczym ze strony organów utożsamianych z państwem. Te zielone certyfikaty posiadają wartość gospodarczą wyłącznie z uwagi na ciążący na niektórych producentach i importerach ustawowy obowiązek zakupu ich. Tymczasem, jeżeli producenci ci i importerzy wypełniają ten obowiązek, zakupując je od producentów zielonej energii, kwoty uzyskane przez tych ostatnich nie wydają się być kontrolowane przez państwo w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 71 i 72 niniejszego wyroku, ponieważ redystrybucja środków finansowych będąca przedmiotem postępowania głównego wydaje się mieć miejsce między podmiotami prywatnymi bez dodatkowej interwencji ze strony państwa. Korzyść polegająca na przyznaniu tych certyfikatów krajowym producentom zielonej energii wydaje się być zatem finansowana wyłącznie ze środków pochodzących od producentów i importerów zobowiązanych do zakupu rzeczonych certyfikatów, bez żadnej kontroli tych środków ze strony państwa.
- 75 Po drugie, sąd odsyłający powinien dokonać oceny, czy mechanizm przewidziany w ramach systemu będącego przedmiotem postępowania głównego w celu zagwarantowania określonej wartości zielonym certyfikatom wykorzystuje zasoby państwowe. W tym względzie wydaje się, że system ten nie zobowiązuje wyłącznie producentów konwencjonalnej energii elektrycznej i importerów do zakupu rzeczonych certyfikatów, jeżeli nie produkują oni ani nie zakupują zielonej energii w celu uzyskania kontyngentu zielonej energii elektrycznej, którą muszą wprowadzić do krajowej sieci. Z art. 11 ust. 3 dekretu ustawodawczego nr 79/1999 i informacji przedstawionych przez sąd odsyłający i strony w postępowaniu głównym wydaje się również wynikać, że rzeczony system gwarantuje na rzecz włoskich producentów zielonej energii minimalną wartość gospodarczą rzeczonych zielonych certyfikatów. Przepis ten zdaje się bowiem nakładać na GSE, organ kontrolowany przez włoskie ministerstwo gospodarki i finansów, obowiązek zakupu zielonych certyfikatów, jeżeli występuje ich nadwyżka względem ilości tych certyfikatów koniecznej dla podmiotów zobowiązanych do ich zakupu. Ta możliwość interwencji ze strony GSE zapobiega zatem temu, aby nadmierna podaż zielonych certyfikatów mogła wpływać negatywnie na wsparcie krajowych producentów zielonej energii.
- 76 Tymczasem z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że zasoby, którymi dysponuje GSE w celu zakupu nadwyżki zielonych certyfikatów, pochodzą z wpływów uzyskanych z tytułu składnika taryfy A3, będącego opłatą nałożoną mocą włoskich przepisów na włoskich konsumentów energii elektrycznej, wpłacaną na rachunek GSE w celu umożliwienia mu tego zakupu. Uszczuplenie zatem zasobów kontrolowanych przez państwo z uwagi na zakup przez GSE nadwyżki zielonych certyfikatów wydaje się mieć wystarczająco bezpośrednio związek z korzyścią, jaką stanowi nieodpłatne przyznanie zielonych certyfikatów krajowym producentom zielonej energii, aby mogli je odsprzedać na rynku.

- 77 W rezultacie i z zastrzeżeniem ustaleń, jakich powinien dokonać sąd odsyłający, zakup nadwyżki zielonych certyfikatów wydaje się być dokonywany przez podmiot, który można utożsamić z państwem na podstawie upoważnienia przyznanego na mocy włoskich przepisów, z wykorzystaniem wpływów pochodzących ze składnika taryfy uiszczanego w tym celu przez konsumentów.
- 78 Na tej podstawie i w zakresie, w jakim, jak twierdzi Faillimento Esperia w uwagach na piśmie, takie zakupy przez GSE miały rzeczywiście miejsce w 2010 r., należy stwierdzić, że system wsparcia, którego część stanowi środek będący przedmiotem postępowania głównego, wiąże się z przeniesieniem zasobów państwowych w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- 79 W rezultacie środek ten – jak się zdaje – można przypisać państwu, a korzyści, które on zapewnia, wydają się być przyznane pośrednio z wykorzystaniem zasobów państwowych.

W przedmiocie selektywności korzyści

- 80 Co się tyczy przesłanki dotyczącej przyznania selektywnej korzyści, z orzecznictwa Trybunału wynika, że ocena tej przesłanki wymaga ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego środek krajowy może sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w porównaniu z innymi, znajdującymi się, w świetle celu przyświecającego temu systemowi, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej i tym samym poddanymi odmiennemu traktowaniu, które może zostać w istocie uznane za dyskryminujące (wyroki: z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 41; a także z dnia 15 maja 2019 r., Achema i in., C-706/17, EU:C:2019:407, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 81 Ponieważ badanie selektywności korzyści powinno następować „w ramach danego systemu prawnego”, wymaga to, co do zasady, zdefiniowania uprzednio odpowiednich ram odniesienia, w które wpisuje się odnośny środek, przy czym metoda ta nie jest ograniczona do badania środków podatkowych (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 54, 55).
- 82 Ramy odniesienia wynikają z prawa krajowego odnośnego państwa członkowskiego. Składają się one z norm prawnych należących do dziedziny, która nie była przedmiotem wyczerpującej harmonizacji na poziomie prawa Unii, a normy te muszą realizować cel zgodny z tym prawem (zob. podobnie wyrok z dnia 16 marca 2021 r., Komisja/Węgry, C-596/19P, EU:C:2021:202, pkt 44).
- 83 Ponadto te ramy odniesienia nie powinny być same w sobie sprzeczne z prawem Unii dotyczącym pomocy państwa, które ma na celu zapewnienie należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego Unii poprzez zagwarantowanie, że środki przyjęte przez państwa członkowskie na rzecz przedsiębiorstw nie zakłócają konkurencji na tym rynku (zob. podobnie wyrok z dnia 6 marca 2018 r., Komisja/FIH Holding i FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 84 Ustalenie ram odniesienia powinno wynikać z obiektywnej oceny treści, systematyki i konkretnych skutków przepisów mających zastosowanie na mocy prawa krajowego odnośnego państwa członkowskiego (wyrok z dnia 8 listopada 2022 r., Fiat Chrysler Finance Europe/Komisja, C-885/19 P i C-898/19 P, EU:C:2022:859, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo). W wyniku tej oceny ustalone ramy odniesienia powinny mieć własną odrębną logikę prawną i własny cel i nie mogą być przypisane do spójnej całości normatywnej poza nimi.

- Jeżeli środek można jasno oddzielić od ogólnego systemu, nie można wykluczyć, że ramy odniesienia, które należy uwzględnić, są dużo bardziej wąskie, a nawet że są one tożsame z samym środkiem, jeżeli jawi się on jako norma z własną odrębną logiką prawną i nie jest możliwe określenie spójnej całości normatywnej poza owym środkiem (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2021 r., Banco Santander i in./Komisja, C-53/19 P i C-65/19 P, EU:C:2021:795, pkt 63).
- 85 Ustalenie tych ram odniesienia dokonuje się co do zasady niezależnie od celu założonego przez organ krajowy przy przyjmowaniu środka badanego w świetle przepisów obowiązujących w dziedzinie pomocy państwa. Ponadto technika legislacyjna wybrana przez ustawodawcę krajowego w celu tego ustalenia nie jest rozstrzygająca. Wreszcie rzeczony ustalenie nie może prowadzić do określenia ram odniesienia składających się z kilku przepisów, które zostały sztucznie wyodrębnione z szerszych ram prawnych (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2021 r., Banco Santander i in./Komisja, C-53/19 P i C-65/19 P, EU:C:2021:795, pkt 62, 65, 94 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 86 Z utrwalonego orzecznictwa wynika również, że pojęcie „pomocy państwa” nie obejmuje wprowadzonych przez państwo środków różnicujących przedsiębiorstwa, a zatem, a priori, selektywnych, w wypadku gdy zróżnicowanie to wynika z charakteru lub ze struktury systemu, w który środki te się wpisują (wyroki: z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 41; a także z dnia 26 kwietnia 2018 r., ANGED, C-234/16 i C-235/16, EU:C:2018:281, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 87 Jednakże Trybunał wielokrotnie orzekał, że cel realizowany przez interwencje państwa nie wystarcza, aby wykluczyć je od razu z możliwości zakwalifikowania ich jako „pomocy” w rozumieniu art. 107 TFUE (wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., British Aggregates/Komisja, C-487/06 P, EU:C:2008:757, pkt 84). Trybunał orzekł w szczególności, że chociaż ochrona środowiska naturalnego stanowi jeden z zasadniczych celów Unii, konieczność uwzględnienia tego celu nie uzasadnia wyłączenia środków selektywnych z zakresu zastosowania art. 107 ust. 1 TFUE (wyrok z dnia 8 września 2011 r., Komisja/Niderlandy, C-279/08 P, EU:C:2011:551, pkt 75). Co więcej, Trybunał wykluczył, że takie odstępstwo może stanowić środek wprowadzający zróżnicowanie wśród przedsiębiorstw, który, mimo iż oparty jest na obiektywnym kryterium, jest niespójny z systemem, w który się wpisuje, i w rezultacie nie może być uzasadniony charakterem i strukturą tego systemu (zob. podobnie wyrok z dnia 8 listopada 2001 r., Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, EU:C:2001:598, pkt 48–55).
- 88 W niniejszej sprawie, jak wynika z wykładni dyrektyw 2001/77 i 2009/28 zawartej w pkt 41–58 niniejszego wyroku, przepisy ustanowione w dekretach ustawodawczych nr 79/1999 i 387/2003 należą do dziedziny, która nie była przedmiotem harmonizacji na poziomie prawa Unii, i dążą do uzasadnionego w świetle tego prawa celu, jakim jest produkcja i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych.
- 89 Jednakże, aby odtworzyć ramy odniesienia, sąd odsyłający powinien dokonać oceny, czy przepisy te mogą stanowić spójną i niezależną całość normatywną. W tym względzie należy przypomnieć, że rzeczony przepisy odnoszą się do produkcji i wprowadzenia do obrotu zielonej energii w celu zwiększenia zużycia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. Należy zatem ustalić, czy te przepisy można powiązać z ogółem przepisów regulujących produkcję, dystrybucję i sprzedaż energii elektrycznej, których celem jest stworzenie i zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej.

- 90 W przypadku gdyby sąd odsyłający doszedł do wniosku, że ramami odniesienia będącymi przedmiotem postępowania głównego jest ogólny system regulujący produkcję, sprzedaż i zużycie energii elektrycznej we Włoszech, należałoby uznać, że środek będący przedmiotem postępowania głównego a priori powierza selektywną korzyść krajowym producentom zielonej energii. W świetle bowiem celu realizowanego przez te ramy prawne, jakim jest stworzenie i zapewnienie funkcjonowania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej, producenci ci są w sytuacji prawnej i faktycznej porównywalnej z sytuacją importerów energii elektrycznej, którzy nie wykazali, że importowana przez nich energia elektryczna jest zielona, gdyż każdy z tych podmiotów sprzedaje energię elektryczną na włoskim rynku energii elektrycznej. Przyczynialiby się oni zatem do realizacji celu polegającego na zapewnieniu we Włoszech rynku energii elektrycznej opartego na prawie podaży i popytu.
- 91 Jednakże, jak wynika z pkt 86 niniejszego wyroku, a priori selektywne środki nie stanowią pomocy państwa, jeżeli rozróżnienie między przedsiębiorstwami wprowadzone przez środki państwowe wynika z charakteru lub struktury systemu, w który środki te się wpisują.
- 92 W niniejszej sprawie, o ile wydaje się, że w braku systemu wsparcia będącego przedmiotem postępowania głównego oferta zielonej energii nie byłaby dostępna na włoskim rynku energii elektrycznej, o tyle rozróżnienie dokonane między producentami zielonej energii a producentami i importerami energii elektrycznej pochodzącej z nieodnawialnych źródeł może być uzasadnione charakterem i strukturą ogólnego systemu regulującego produkcję, sprzedaż i zużycie energii elektrycznej we Włoszech. Odpowiednie funkcjonowanie konkurencyjnego rynku energii elektrycznej we Włoszech będące celem tego ogólnego systemu może bowiem wymagać tego, aby istniała na tym rynku konkurencyjna oferta zielonej energii. Odpowiednie funkcjonowanie rynku może być bowiem zdefiniowane przez włoskiego ustawodawcę z uwzględnieniem konieczności zapewnienia ochrony środowiska naturalnego.
- 93 Tymczasem, jeżeli okaże się, że wyższy koszt produkcji zielonej energii w stosunku do kosztu energii elektrycznej z nieodnawialnych źródeł stanowi przeszkodę dla konkurencyjnej oferty tego towaru na rynku, odmienne traktowanie producentów zielonej energii oraz producentów i importerów energii elektrycznej wytwarzanej z nieodnawialnych źródeł energii wynikające z systemu będącego przedmiotem postępowania głównego mogłoby być uzasadnione koniecznością usunięcia tej luki na rynku. Takie uzasadnienie jest jednak możliwe wyłącznie pod warunkiem, że wsparcie wynikające z tego systemu jest ściśle ograniczone do tego, co konieczne w celu usunięcia tej luki na rynku, i że jest przyznane w sposób całkowicie spójny w świetle ogólnego systemu będącego przedmiotem postępowania głównego.
- 94 Ponadto, jeżeli środek będący przedmiotem postępowania głównego nie mógłby być uzasadniony w świetle charakteru i struktury systemu odniesienia, w który jest on wpisany, brak zgłoszenia tego środka i jego wdrożenie, zanim Komisja wypowie się co do jego zgodności, stanowiłoby naruszenie art. 108 TFUE. W takim przypadku sąd odsyłający powinien wyciągnąć wszystkie konsekwencje z naruszenia tego postanowienia i zarządzić wdrożeniu pomocy (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Arriva Italia i in., C-385/18, EU:C:2019:1121, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto niezgodność z prawem systemu pomocy pociągałaby za sobą niezgodność z prawem sankcji przewidzianej w celu zapewnienia wdrożenia tego systemu (zob. podobnie postanowienie z dnia 11 stycznia 2024 r., Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, C-220/23, EU:C:2024:34, pkt 31, 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 95 Wynika stąd, że jeżeli sąd odsyłający stwierdzi, że korzyść przyznana producentom zielonej energii w drodze środka będącego przedmiotem postępowania głównego jest uzasadniona charakterem i strukturą systemu odniesienia, w który ten środek się wpisuje, art. 107 i art. 108 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu takiego środka.

W przedmiocie przepisów w dziedzinie swobodnego przepływu towarów

- 96 Jak wynika zatem z pkt 61 niniejszego wyroku, jeżeli sąd odsyłający dojdzie do wniosku, że środek będący przedmiotem postępowania głównego nie stanowi części systemu pomocy państwa lub że można go oddzielić od innych uregulowań tego systemu, będzie on musiał jeszcze dokonać oceny zgodności tego środka z przepisami Unii w dziedzinie unii celnej i swobodnego przepływu towarów.
- 97 W tym względzie sąd odsyłający będzie musiał przede wszystkim ocenić, czy rzeczony środek może naruszać art. 28, 30 i 110 TFUE, a następnie czy może być sprzeczny z art. 34 TFUE. Zakres stosowania art. 34 TFUE nie obejmuje bowiem przeszkód wskazanych w przepisach szczególnych, a przeszkody o charakterze podatkowym bądź mające skutek równoważny z cłami, o których mowa w art. 28, 30 i 110 TFUE, nie są objęte zakazem ustanowionym w art. 34 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 18 stycznia 2007 r., Brzeziński, C-313/05, EU:C:2007:33, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie zakazu nakładania ceł i opłat o skutku równoważnym

- 98 Artykuły 28 i 30 TFUE stanowią, że cła przywozowe i wywozowe lub opłaty o skutku równoważnym są zakazane między państwami członkowskimi. W rozumieniu tych postanowień cło stanowi opłata pobierana przez państwo członkowskie z tytułu towaru przy przekroczeniu przez ten towar granicy tego państwa. Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału opłatę o skutku równoważnym z cłem stanowi każde, choćby nieznaczące, jednostronnie ustanowione obciążenie pieniężne, niezależnie od jego nazwy lub sposobu stosowania, nakładane na towary w związku z przekroczeniem przez nie granicy, nawet wtedy, gdy nie stanowi ono cła sensu stricto (wyrok z dnia 6 grudnia 2018 r., FENS, C-305/17, EU:C:2018:986, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 99 Środek taki jak ten będący przedmiotem postępowania głównego zobowiązujący podmioty importujące energię elektryczną do zakupu zielonych certyfikatów nie może zostać uznany za cło, gdyż nie stanowi on opłaty pobieranej przez organy krajowe ani obciążenia nakładanego przy przekraczaniu granicy państwa przez energię wyprodukowaną za granicą. Taki obowiązek nie stanowi również opłaty o skutku równoważnym z cłami, gdyż nie wydaje się obciążać energii elektrycznej z uwagi na fakt przekraczania przez nią granicy państwa.
- 100 Wynika stąd, że art. 28 i 30 TFUE nie stoją na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego, jak środek będący przedmiotem postępowania głównego.

W przedmiocie zakazu przyjęcia dyskryminujących podatków wewnętrznych

- 101 Co się tyczy zakazu ustanawiania przez państwa członkowskie dyskryminujących podatków wewnętrznych, o którym mowa w art. 110 TFUE, zakresem tego postanowienia jest objęte obciążenie pieniężne wynikające z ogólnego systemu podatków wewnętrznych, systematycznie obejmujące kategorie towarów według jednakowych, obiektywnych kryteriów niezależnie od ich pochodzenia lub przeznaczenia (wyrok z dnia 6 grudnia 2018 r., FENS C-305/17, EU:C:2018:986, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 102 W niniejszej sprawie obowiązek zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii nałożony mocą środka będącego przedmiotem postępowania głównego nie wydaje się stanowić obciążenia pieniężnego wynikającego z ogólnego systemu podatków wewnętrznych. Z zastrzeżeniem ustalenia tego przez sąd odsyłający taki obowiązek nie ma bowiem charakteru podatkowego lub charakteru podobnego do podatkowego i nie jest zatem objęty zakresem zakazu, o którym mowa w art. 110 TFUE.
- 103 Artykuł 110 TFUE należy zatem interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego jak środek będący przedmiotem postępowania głównego.

W przedmiocie zakazu przyjęcia ograniczeń ilościowych w przywozie

- 104 Swobodny przepływ towarów między państwami członkowskimi stanowi podstawową zasadę traktatu FUE, znajdującą swój wyraz w art. 34 TFUE (wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo), który zakazuje państwom członkowskim przyjmowania między nimi ograniczeń ilościowych w przywozie oraz wszelkich środków o skutku równoważnym.
- 105 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem rzeczony postanowienie dotyczy każdego środka krajowego mogącego, bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie, utrudnić handel w obrębie Unii (wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 66 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 106 W niniejszej sprawie środek będący przedmiotem postępowania głównego może tworzyć przeszkodę w przywozie energii elektrycznej do Włoch w dwojakim wymiarze. Z jednej strony, tworzy on przeszkodę, nakładając na importerów chcących skorzystać ze zwolnienia obowiązek zwrócenia się o możliwość skorzystania z niego i przedstawienia w tym celu gwarancji pochodzenia. W tym względzie należy przypomnieć, że środek krajowy nie przestaje być objęty zakazem ustanowionym w art. 34 TFUE tylko z tego względu, że przeszkoda powstała w przywozie jest niewielka i istnieją inne możliwości dystrybucji przywiezionych produktów (wyrok z dnia 29 września 2016 r., Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 99 i przytoczone tam orzecznictwo). Z drugiej strony, tworzy on taką przeszkodę, zobowiązując importerów, którzy nie wnoszą o skorzystanie z takiego zwolnienia, do zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii pod rygorem nałożenia na nich sankcji.
- 107 Jednakże uregulowania lub praktyki krajowe, które stanowią środek o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi, mogą być uzasadnione jednym ze względów interesu ogólnego wyliczonych w art. 36 TFUE lub, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, wymogami nadrzędnymi. Zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku środek krajowy musi zachować zasadę proporcjonalności, która wymaga, aby był on odpowiedni dla zapewnienia realizacji

- założonego celu i nie wykraczał poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia (zob. podobnie wyroki: z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 76; a także z dnia 17 grudnia 2020 r., Onofrei, C-218/19, EU:C:2020:1034, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 108 W tym względzie Trybunał orzekł już, że środki krajowe mogące utrudnić wymianę handlową wewnątrz Unii mogą zostać uzasadnione nadrzędnymi względami ochrony środowiska, a w szczególności troską o promowanie zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii przy produkcji energii elektrycznej, które jest korzystne dla tej ochrony i ma na celu również ochronę zdrowia i życia osób i zwierząt, jak również ochronę roślin, co stanowi jeden ze względów interesu ogólnego wymienionych w art. 36 TFUE (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 września 2016 r., Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 101; z dnia 4 października 2018 r., L.E.G.O., C-242/17, EU:C:2018:804, pkt 64, 65 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 109 W niniejszym przypadku zarówno ciążyący na importerach obowiązek zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii w celu umożliwienia im przywozu ich energii elektrycznej, jak i obowiązek przedstawienia gwarancji pochodzenia w celu skorzystania ze zwolnienia z tego obowiązku zakupu w sytuacji, gdy przywożona energia elektryczna jest zielona, może być uzasadniony wspieraniem produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Fakt, że system wsparcia będący przedmiotem postępowania głównego został zaprojektowany, tak aby płynące z niego korzyści przypadały w udziale bezpośrednio producentom zielonej energii, a nie tylko jej użytkownikom, można w szczególności wyjaśnić tym, że zielony charakter energii elektrycznej wynika jedynie ze sposobu, w jaki została ona wytworzona, a zatem to przede wszystkim na etapie jej produkcji mogą być skutecznie realizowane cele w dziedzinie ochrony środowiska, związane z ograniczeniem emisji gazów (zob. podobnie wyrok z dnia 29 września 2016 r., Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 105 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 110 Sąd odsyłający powinien jednak sprawdzić, czy te ograniczenia są zgodne z zasadą proporcjonalności.
- 111 Co się tyczy obowiązku zwrócenia się o skorzystanie ze zwolnienia i przedstawienia w tym celu gwarancji pochodzenia, należy zauważyć, że po doprowadzeniu zielonej energii do sieci przesyłowej bądź dystrybucyjnej trudne jest ustalenie jej pochodzenia oraz w szczególności źródła energii, z której została uzyskana (wyrok z dnia 20 kwietnia 2023 r., EEW Energy from Waste, C-580/21, EU:C:2023:304, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo). Z uwagi na tę trudność art. 5 dyrektywy 2001/77, a następnie art. 15 dyrektywy 2009/28, zobowiązały państwa członkowskie do wprowadzenia i nadzorowania systemu gwarancji pochodzenia tak, aby producenci energii elektrycznej korzystający z odnawialnych źródeł energii mieli możliwości wykazania, że sprzedawana przez nich energia elektryczna jest wytwarzana z odnawialnych źródeł.
- 112 Obowiązek zwrócenia się o zwolnienie poprzez przedłożenie zielonych certyfikatów wydaje się być odpowiedni do zagwarantowania, że przywożona energia elektryczna jest rzeczywiście zielona i przyczynia się zatem do korzystania z odnawialnych źródeł energii w celach ochrony środowiska naturalnego, a także ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz ochrony roślin. Ponadto wydaje się on konieczny, w sytuacji gdy z uwagi na zamienny charakter zielonej energii nie jest możliwe na późniejszym etapie dystrybucji lub konsumpcji określenie źródła energii, z którego została ona wytworzona, a gwarancje pochodzenia stanowią część ujednoczonego mechanizmu w celu ustalenia, że energia elektryczna została wytworzona ze źródeł odnawialnych.

- 113 W rezultacie obowiązek importerów zielonej energii przedstawienia gwarancji pochodzenia przy przywozie tej energii do celów zwolnienia z obowiązku zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii nie narusza art. 34 TFUE.
- 114 Co się tyczy obowiązku importerów energii elektrycznej zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii, jeżeli nie przedstawiają oni gwarancji pochodzenia dla przywożonej przez nich energii elektrycznej, należy zauważyć, że Trybunał orzekł już w odniesieniu krajowych systemów wsparcia produkcji zielonej energii posługujących się mechanizmem zwanym „zielonymi certyfikatami”, że ciążący na dostawcach energii elektrycznej obowiązek nabycia u producentów zielonej energii kontyngentu tego rodzaju certyfikatów ma na celu zagwarantowanie tym producentom popytu na certyfikaty, które zostały im przydzielone, oraz ułatwienie w ten sposób zbytu wytworzonej przez nich zielonej energii po cenie wyższej niż rynkowa cena energii klasycznej (wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 109).
- 115 Trybunał podkreślił w szczególności w tym względzie, że skutek motywujący, który taki system wywiera generalnie na producentów energii elektrycznej, skłaniając ich do zwiększenia produkcji zielonej energii, nie może zostać podany w wątpliwość, podobnie jak zdatność tego systemu do osiągnięcia zgodnego z prawem celu, jakim jest wspieranie korzystania z odnawialnych źródeł energii w celach ochrony środowiska naturalnego, a także ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz ochrony roślin. Rolą takich systemów wsparcia zielonej energii, której koszt wytworzenia wciąż wydaje się dość wysoki w porównaniu z kosztem energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł nieodnawialnych, jest w istocie długookresowe wspieranie inwestycji w nowe zakłady w powiązaniu z udzieleniem producentom pewnych gwarancji co do przyszłego zbytu wytworzonej przez nich zielonej energii (wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium* C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 109, 110 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 116 Trybunał orzekł już zatem, że państwo członkowskie nie przekracza zakresu uznania, jakim dysponuje ono przy realizacji zgodnego z prawem celu w postaci zwiększenia produkcji zielonej energii, przyjmując krajowy system wsparcia, który tak jak ten będący przedmiotem postępowania głównego, wykorzystuje zielone certyfikaty w szczególności w celu przeniesienia dodatkowych kosztów związanych z wytworzeniem zielonej energii bezpośrednio na rynek, a mianowicie na dostawców i użytkowników energii elektrycznej, którzy są objęci zobowiązaniem kontyngentowym, a ostatecznie na użytkowników (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 109, 110).
- 117 Prawidłowe funkcjonowanie takiego systemu wymaga jednak ustanowienia mechanizmów zapewniających utworzenie prawdziwego rynku zielonych certyfikatów, na którym podaż i popyt mogłyby się zbliżyć i zmierzać do równowagi, tak aby zainteresowani dostawcy i użytkownicy mogli rzeczywiście zaopatrywać się w certyfikaty na sprawiedliwych warunkach (wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 114).
- 118 Z powyższego wynika, że środek będący przedmiotem postępowania głównego w zakresie, w jakim zobowiązuje importerów energii elektrycznej do zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii, wydaje się być odpowiedni do wspierania korzystania z odnawialnych źródeł energii w celach ochrony środowiska naturalnego, a także ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz ochrony roślin. Ponadto, z zastrzeżeniem ustalenia tego przez sąd krajowy, istnieje, jak się zdaje, prawdziwy rynek zielonych certyfikatów, na którym importerzy mogą się w nie zaopatrywać, a którego skuteczność wydaje się być gwarantowana poprzez działanie GSE. Z art. 11 ust. 3 dekretu ustawodawczego nr 79/1999 wydaje się wynikać, że GSE ma obowiązek

wprowadzenia na rynek zielonych certyfikatów w razie ich niedoboru lub ich zakupu na rynku w razie ich nadwyżki, co gwarantuje zarówno producentom zielonej energii, jak i podmiotom zobowiązanym do ich zakupu, istnienie rynku zielonych certyfikatów.

- 119 Ponadto środek będący przedmiotem postępowania głównego wydaje się być konieczny dla systemu, którego część stanowi. Gdyby bowiem importerzy energii elektrycznej, co do której nie wykazano, że jest zielona, mieli uchylić się od obowiązku zakupu zielonych certyfikatów lub zielonej energii, prowadziłoby to do podważenia skuteczności systemu wsparcia krajowej produkcji i wykorzystania zielonej energii. W tym względzie należy przypomnieć, że z pkt 41–58 niniejszego wyroku wynika, że państwa członkowskie są zobowiązane w drodze ich mechanizmów wsparcia do osiągnięcia krajowych celów wyznaczonych dyrektywami 2001/77 i 2009/28, a prawo Unii nie dokonało harmonizacji krajowych systemów wsparcia zielonej energii, co oznacza, że co do zasady państwa członkowskie mogą ograniczyć korzyść z takich systemów do produkcji zielonej energii odbywającej się na ich terytorium (zob. podobnie wyrok z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 106, 107 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 120 W świetle powyższego system wsparcia, którego część stanowi środek będący przedmiotem postępowania głównego, wydaje się być odpowiedni do zagwarantowania w sposób spójny i konsekwentny wspierania korzystania z odnawialnych źródeł energii, które to korzystanie przyczynia się z kolei do ochrony środowiska naturalnego, a także ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz ochrony roślin. Środek ten a priori nie wydaje się wykraczać poza ramy tego, co konieczne do osiągnięcia tych celów.
- 121 Wreszcie w zakresie, w jakim uregulowanie będące przedmiotem postępowania głównego przewiduje sankcję względem importerów energii elektrycznej, którzy nie przedstawiają gwarancji pochodzenia i nie zakupują zielonej energii lub zielonych certyfikatów w części odpowiadającej ich przywozowi, ze względu na swój odstraszający skutek wydaje się ono właściwe do wspierania korzystania z odnawialnych źródeł energii. Ponadto można je uznać za konieczne w zakresie, w jakim jest ono wymagane w celu zagwarantowania skuteczności wprowadzonego systemu zielonych certyfikatów. Jednakże zasady określania i charakter tej sankcji nie mogą wykraczać poza to, co jest wymagane do zagwarantowania tej skuteczności. Ocena tych kwestii będzie należała do sądu odsyłającego.
- 122 Wobec tego w zakresie, w jakim obowiązek zakupu zielonych certyfikatów przez importerów energii elektrycznej, którzy nie przedstawiają gwarancji pochodzenia, jest wymagany w celu zagwarantowania skuteczności uregulowań będących przedmiotem postępowania głównego, i ponieważ, jak się zdaje, rynek zielonych certyfikatów rzeczywiście istnieje, nie można uznać tego uregulowania za wykraczające poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia celu w postaci zwiększenia produkcji zielonej energii.
- 123 W rezultacie, z zastrzeżeniem ustaleń, jakich powinien dokonać sąd odsyłający, art. 34 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu środka takiego, jak środek będący przedmiotem postępowania głównego.
- 124 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, na zadane pytanie należy udzielić następującej odpowiedzi:
- artykuły 28, 30 i 110 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu środka krajowego, który po pierwsze, zobowiązuje importerów energii elektrycznej z innego państwa członkowskiego, którzy nie wykazują, że ta energia elektryczna

jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych poprzez przedłożenie gwarancji pochodzenia, do zakupu od producentów krajowych albo zielonych certyfikatów, albo zielonej energii w części odpowiadającej ilości przywożonej przez nich energii elektrycznej, a po drugie, przewiduje nałożenie sankcji w razie niewypełnienia tego obowiązku, podczas gdy krajowi producenci zielonej energii nie podlegają takiemu obowiązkowi zakupu;

- artykuł 34 TFUE oraz dyrektywy 2001/77 i 2009/28 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu tego środka krajowego, jeżeli zostanie wykazane, że nie wykracza on poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia celu polegającego na zwiększeniu produkcji zielonej energii;
- artykuły 107 i 108 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu rzeczonoego środka krajowego, pod warunkiem że odmienne traktowanie krajowych producentów zielonej energii i importerów energii elektrycznej nieprzedstawiających świadectw pochodzenia jest uzasadnione charakterem i strukturą systemu odniesienia, w jaki wpisuje się ten środek.

W przedmiocie kosztów

- 125 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) Artykuły 28, 30 i 110 TFUE

należy interpretować w ten sposób, że:

nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu środka krajowego, który po pierwsze, zobowiązuje importerów energii elektrycznej z innego państwa członkowskiego, którzy nie wykazują, że ta energia elektryczna jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych poprzez przedłożenie gwarancji pochodzenia, do zakupu od producentów krajowych albo certyfikatów świadczących o pochodzeniu ze źródeł odnawialnych, albo energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w części odpowiadającej ilości przywożonej przez nich energii elektrycznej, a po drugie, przewiduje nałożenie sankcji w razie niewypełnienia tego obowiązku, podczas gdy krajowi producenci energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych nie podlegają takiemu obowiązkowi zakupu.

- 2) Artykuł 34 TFUE, a także dyrektywę 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającą i w następstwie uchylającą dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE,**

należy interpretować w ten sposób, że:

nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu tego środka krajowego, jeżeli zostanie wykazane, że nie wykracza on poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu polegającego na zwiększeniu produkcji energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.

3) Artykuły 107 i 108 TFUE

należy interpretować w ten sposób, że:

nie stoją one na przeszkodzie obowiązywaniu rzonego środka krajowego, pod warunkiem że odmienne traktowanie krajowych producentów energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych i importerów energii elektrycznej nieprzedstawiających świadectw pochodzenia jest uzasadnione charakterem i strukturą systemu odniesienia, w jaki wpisuje się ten środek.

Podpisy